

Valtuuston vaalilautakunnan vaali toimikaudeksi 2025-2029

Khall 02.06.2025 § 144

70/00.00.01.01/2025

Pyhäjoen kunnan hallintosäännön 100 § :n mukaan valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Jäseniksi valituista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan. Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

Tasa-arvolain 4a § :n mukaan:

" Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä, hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueiden välisen yhteistoiminnan toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. "

Sukupuolikiintiö koskee kaikkia kunnan ja kuntayhtymän toimielimiä lukuun ottamatta kuntien valtuustoja, jotka valitaan yleisillä vaaleilla. Kunnan toimielimiä ovat kuntalain 30 § :n mukaan valtuuston lisäksi

- kunnanhallitus ja sen jaostot
- tarkastuslautakunta ja sen jaostot
- lautakunnat ja niiden jaostot
- valiokunnat ja niiden jaostot
- johtokunnat ja niiden jaostot sekä
- toimikunnat.

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi

oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske.

Oikeuskäytännössä on katsottu (KHO 1990 A 31), että tasa-arvolain 4 a §:n mukainen vaatimus sukupuolten edustuksesta koskee myös kunnan päätöstä, jolla se valitsee edustajiaan kuntayhtymän toimielimiin.

Tasa-arvolain muutoksella, joka tuli voimaan 1.6.2005, kiintiövaatimus ulotettiin myös "kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimiin". Käytännössä tämä tarkoittaa myös niitä toimielimiä, joihin jokainen kunta valitsee omat jäsenensä, esimerkiksi kuntayhtymän yhtymävaltuustoa. Kiintiövaatimuksen täyttäminen edellyttää ennakolta käytäviä kuntien neuvotteluja.

Sukupuolikiintiöstä voidaan poiketa erityisestä syystä. Erityinen syy voi olla esimerkiksi, että jollakin erityisalalla on vain joko nais- tai miespuolisia asiantuntijoita. Jos kiintiöstä poiketaan, syy on tarpeen kirjata valintapäätökseen. Erityiset syyt oikeuttanevat varsin harvoin poikkeamaan kiintiöstä kunnallisia toimielimiä valittaessa. Lähinnä poikkeaminen voinee tulla kysymykseen esimerkiksi johtokunnassa ja toimikunnassa.

Ehdotus:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se

- valitsee toimikaudekseen valtuuston vaalilautakuntaan viisi (5) jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä valitsee jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan,

- valitsee valtuuston vaalilautakunnan sihteeriksi kunnan talouspäällikön.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen.